

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8CdoR/9/2025
Identifikačné číslo spisu:	3822204576
Dátum vydania rozhodnutia:	26.11.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Miroslav Šepták
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:3822204576.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Miroslava Šeptáka a sudcov JUDr. Ivana Rumanu a JUDr. Branislava Krála v právnej veci navrhovateľa Q. Y., narodeného XX. U. XXXX, R., zastúpeného advokátom JUDr. Igorom Gažíkom, Prievidza, Bojnická cesta 7, proti odporkyni V. S., narodenej XX. X. XXXX, R., Ľ. XXX, zastúpenej spoločnosťou Advokátska kancelária OLŠOVSKÝ, spol. s r.o., Prievidza, G. Švéniho 6, IČO: 50 595 652, o rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode k maloletému dieťaťu J. Y., narodenej XX. Q. XXXX, v konaní zastúpenej kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza, vedenej na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 4P/56/2022, o dovolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 29. novembra 2024 sp. zn. 14CoP/169/2024, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prievidza (ďalej aj „súd prvej inštancie, resp. prvoinstančný súd“) rozsudkom z 13. mája 2024 č.k. P/56/2022-252 rozhodol tak, že „manželstvo účastníkov Q. Y., K. X.X.XXXX a V. Y., Y. S.Y., K. XX.X.XXXX, uzavreté dňa 8.8.2015 v Topolčiankach, zapísané v Knihe manželstiev Matričného úradu Topolčianky vo zväzku X, ročník XXXX, strana XX, por. č. XX rozvádza (výrok I.); na čas po rozvode maloletú J. Y., K. X.X.XXXX zveruje do osobnej starostlivosti matky - odporkyne V. Y. (výrok II.); navrhovateľ - otec dieťaťa Q. Y. je povinný platiť na výživu maloletej J. mesačne sumou 120 eur, ktoré výživné je povinný platiť k rukám odporkyne - matky dieťaťa mesačne vždy vopred, počnúc právoplatnosťou rozsudku, najneskôr do posledného dňa predchádzajúceho mesiaca (výrok III.); upravuje styk otca Q. Y. s maloletou J. Y., nar. X.X.XXXX tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou každý víkend v nepárnom týždni od piatku od 15.00 hod. do nedele do 18.00 hod. s tým, že si maloletú vyzdvihne v prípade, ak maloletá bude v Materskej škole R. v tejto materskej škole a v prípade, že nebude v škôlke, tak pred bydliskom matky a maloletú matke po ukončení styku odovzdá v stanovenom čase pred bydliskom matky. Upravuje styk otca Q. Y. s maloletou J. Y., nar. X.X.XXXX tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou každú stredu v

párnom týždni v čase od 15.00 hod. do 18.00 hod. s tým, že si maloletú vyzdvihne v prípade, ak maloletá bude v Materskej škole R. v tejto materskej škole a v prípade, že nebude v škôlke, tak pred bydliskom matky a maloletú matke po ukončení styku odovzdá v stanovenom čase pred bydliskom matky. Upravuje styk otca Q. Y. s maloletou J. Y., K. X.X.XXXX I.ak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou každý tretí júlový týždeň a každý tretí augustový týždeň v každom roku v čase od pondelka od 9.00 hod. do nedele do 18.00 hod. tak, že si maloletú v stanovenom čase vyzdvihne pred bydliskom matky a maloletú odovzdá matke v stanovenom čase pred jej bydliskom (výrok IV.); zrušuje počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku uznesenie o neodkladnom opatrení, nariadené Okresným súdom Prievidza č.k. 4P/18/2023-13 zo dňa 20.4.2023 a to v celosti (výrok V.), žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania (výrok VI.)."

1.1. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 23 ods. 1, 2, 3, § 24 ods. 1, 3, 5, 6, § 25 ods. 1, 2, § 100 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej „zákon o rodine“), § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) a § 336 ods. 3 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), resp. v spojitosti s § 334 CSP. Dospel k záveru, že manželstvo účastníkov konania je trvalo a kvalifikovane rozvrátené, preto je nutné pristúpiť k jeho rozvodu. V súlade s § 100 CMP súd na čas po rozvode upravil aj rodičovské práva a povinnosti k maloletej J.. Konštatoval, že vyčerpal všetky možné prostriedky na to, aby dovedol rodičov k dohode o úprave rodičovských práv a povinností na čas po rozvode. V priebehu rozvodového konania okresný súd upravoval neodkladným opatrením aj vyživovaciu povinnosť navrhovateľa voči maloletej, pretože navrhovateľ si dobrovoľne a pravidelne výživné neplnil a bolo nutné výživné upraviť súdnym rozhodnutím. K podaniu návrhu vo veci samej na úpravu rodičovských práv a povinností do rozvodu manželstva nedošlo. V konaní sa uskutočnilo niekoľko informatívnych stretnutí rodičov, súd prvej inštancie vykonal pojednávania, na ktorých podrobne vypočul oboch manželov, boli vykonané opakované šetrenia pomerov v domácnosti oboch rodičov, rodičia sa viackrát predbežne dohodli aj na realizácii styku otca s maloletou J. počas rozvodového konania. Obaja manželia v priebehu konania odmietali odbornú pomoc vo forme odborného poradenstva na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny, a to napriek tomu, že nedokázali zlepšiť svoju komunikáciu. Navrhovateľ uvádzal, že styk sa realizoval ako „chcela a dirigovala“ odporkyňa, odporkyňa naopak uvádzala, že si pre dcéru podľa dohody riadne nechodil, niekedy ju neinformoval, kde je s dcérou. Faktom zostáva, že rodičia sa nedokázali dohodnúť v otázke zverenia maloletej do starostlivosti rodičov a s tým súvisiacej otázke úpravy styku. Kým navrhovateľ opakovane navrhoval striedavú osobnú starostlivosť v týždenných intervaloch, odporkyňa trvala na zverení maloletej do svojej výlučnej starostlivosti.

1.2. Súd prvej inštancie zveril maloletú do osobnej starostlivosti odporkyni ako matke a návrhu navrhovateľa na rozhodnutie o striedavej osobnej starostlivosti aktuálne nevyhovel. Nepovažoval za potrebné skúmať dôvody, pre ktoré bol povolený maloletej odklad nástupu do prvého ročníka, pretože uvedené je v kompetencii školského psychológa a nejde o právomoc súdu. Maloletej by, ale nepochybne, aj v rámci prípravy na povinnú školskú dochádzku prospelo, aby medzi rodičmi bola dohoda, aby vychádzali medzi sebou pokojne a s rešpektom, spoločne sa tešili z napredovania maloletej.

1.3. Pokiaľ ide o vyživovaciu povinnosť navrhovateľa ako otca voči maloletej, tak prvoinštančný súd rešpektoval dohodu rodičov, ktorá sa odvíjala od úpravy výživného neodkladným opatrením súdu. Navrhovateľ prispieval na výživu dcéry sumou 120 eur.

1.4. V súlade s § 25 ods. 2 Zákona o rodine súd prvej inštancie upravil styk navrhovateľa ako otca s maloletou J. v rozsahu uvedenom vo výrokovej časti rozsudku. Aj doteraz sa navrhovateľ stretával s maloletou J. každý druhý víkend v čase od piatku do nedele večera s tým, že obaja rodičia deklarovali, že je pre dieťa lepšie, ak si ho preberá otec v škôlke, v prípade ak je maloletá v škôlke, túto si vyzdvihne v piatok zo škôlky a ak v škôlke nebude, tak si ju vyzdvihne v stanovený čas pred bydliskom matky. Takto vymedzený čas a miesto prevzatia dieťaťa bolo jasné, zrozumiteľné a určité, pretože obaja rodičia vedia, ktorú škôlku maloletá navštevuje, aké je bydlisko matky a taktiež vedia, že si majú vzájomne podávať informácie o tom, kde sa dieťa v čase jeho prevzatia nachádza. Súčasťou úpravy styku bol aj kontakt otca s maloletou každú stredu v párnom týždni v čase od 15.00 hodiny do 18.00 hodiny, pretože takto sa otec s maloletou stretával aj doteraz. Súd apeloval predovšetkým na matku, aby otcovi vždy riadne oznámila, či v daný deň je maloletá v škôlke, resp. u nej doma.

1.5. Podľa § 2 ods. 1 CMP a § 336 ods. 3 CSP, resp. v spojitosti s § 334 CSP prvoinštančný súd zrušil

neodkladné opatrenie, ktorým bolo rozhodnutie o uložení vyživovacej povinnosti a povinnosti podať návrh na úpravu rodičovských práv a povinností do rozvodu, a to počnúc právoplatnosťou rozsudku, nakoľko v rozsudku vo veci samej upravil vyživovaciu povinnosť otca, výživné si otec plnil, preto neboli dané dôvody na ďalšej trvanie neodkladnej úpravy. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 52 CMP.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie navrhovateľa (ďalej len „otec maloletej“) rozsudkom z 13. mája 2024 sp. zn. 15CoP/193/2023 potvrdil rozsudok prvoinštančného súdu ako vecne správny (výrok I.). Žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania nepriznal (výrok III.).

2.1. Odvolací poukázal na skutočnosť, že otec v odvolacom konaní neuviedol žiadne nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré objektívne nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie, a ktoré by spĺňali procesné podmienky uvedené v § 366 CSP. Vzhľadom na skutkové okolnosti prvoinštančný súd podľa zistení odvolacieho súdu v dostatočnom rámci zohľadnil i skutočnosti, špecifiká v prejednávanej veci, preto napadnuté rozhodnutie potvrdil ako vecne správne v zmysle § 387 ods. 1, 2 CSP a v podrobnostiach odkázal na jeho dostatočné odôvodnenie. Doplnil, že pri rozhodovaní príslušných orgánov verejnej moci týkajúcom sa detí musí byť ich najlepší záujem prvoradým hľadiskom rozhodovania, čo vyplýva aj z Charty základných práv Európskej únie, kde podľa čl. 24 ods. 2 „pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa“. Pre dosiahnutie spravodlivého rozhodnutia o úprave styku rodičov s dieťaťom je potrebné zo strany konajúceho súdu (resp. zainteresovaných orgánov verejnej moci) zohľadniť predovšetkým nasledujúce kritériá: - existenciu pokrvného puta medzi dieťaťom a jeho zverenie do starostlivosti usilujúcimi osobami, - mieru zachovania identity dieťaťa a jeho rodinných väzieb v prípade jeho zverenia do starostlivosti tej - ktorej osoby, - schopnosť iných osôb usilujúcich o zverenie dieťaťa do starostlivosti zaistiť jeho vývoj a fyzické, vzdelávacie, emocionálne, materiálne a iné potreby, - pranie dieťaťa (viď uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 56/2017 z 19. januára 2017). Ďalej uviedol, že si je vedomý toho, že len samotná absencia komunikácie medzi rodičmi, či jej zhoršená kvalita, nemôže viesť k vylúčeniu striedavej starostlivosti, avšak súčasne bolo potrebné hodnotiť mieru existencie nedostatočnej a konfrontačnej komunikácie medzi rodičmi a jej vplyv na výkon striedavej starostlivosti, s priamym dopadom na prežívanie, či psychický vývoj maloletej, osobitne s ohľadom na jej prirodzené, veku zodpovedajúce vývinové limity. V danom prípade aj odvolací súd konštatoval nedostatočnú konštruktívnu komunikáciu rodičov v záujme maloletej, ktorým sa doposiaľ nepodarilo odstrániť vzájomné konfrontačné naladenie, čo v požadovanej miere nezmenšuje napätie v rodinných pomeroch, v ktorých sa maloletá nachádza. Komunikácia rodičov je prijateľná iba v zmysle odovzdávania si informácií o zdravotnom stave maloletej a potrebe zabezpečenia styku s otcom. Avšak iba nesúhlas rezidenčného rodiča so striedavou starostlivosťou nepostačuje, najmä, ak by išlo o účelové a nelogické odmietanie, odvolací súd preto rovnako ako súd prvej inštancie zohľadňoval všetky podmienky a možnosti otcom navrhovanej formy starostlivosti komplexne a v záujme hľadania najlepšie zvolenej formy starostlivosti o maloletú. Zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov nemožno považovať za porušenie práva maloletého dieťaťa na starostlivosť rodičov. Nepredstavuje totiž vylúčenie práva maloletého dieťaťa na starostlivosť oboch rodičov, rovnako ako nevyklučuje právo rodiča, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené, na jeho výchovu a starostlivosť, aj keď za použitia iných foriem (dostatočného rozsahu úpravy styku). V posudzovanom prípade nebolo ani v čase rozhodnutia odvolacieho súdu bezpečne v záujme maloletej preukázané, že by striedavá starostlivosť bola najlepším odrazom porozchodového usporiadania vzťahov v rodine.

2.4. Odvolací súd potvrdil i závislý výrok o trovách konania, keďže nezistil dôvod na aplikáciu výnimky v zmysle § 55 CMP ani pokiaľ ide o trovy odvolacieho konania, o týchto rozhodol podľa § 396 CSP v spojení s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu (ktorým potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch II., III. a IV.) podal dovolanie otec maloletej (ďalej aj „dovolateľ“), ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovení § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Navrhoval napadnuté rozhodnutie v zmysle § 449 CSP v časti rozhodnutia o výrokoch II., III. a IV. V celom rozsahu zrušiť, vrátiť vec na nové konanie a rozhodnutie súdu nižšej inštancie, resp. zmeniť rozhodnutie a vyhovieť jeho návrhu, ak má dovolací súd za to, že vo veci môže rozhodnúť.

3.1. Vo vzťahu k namietanej vade zmatečnosti dovolateľ uviedol, že jeho právo na spravodlivý proces

podľa § 420 písm. f) CSP bolo porušené nesprávnym zistením skutkového stavu a nedostatočným odôvodnením napadnutého rozhodnutia. Dovolateľ v podrobnostiach namietal, že rozhodnutia súdov nižších inštancií sa zakladajú na niektorých nepreukázaných tvrdeniach a subjektívnom vyhodnotení dôkazov, pričom takýto postup odporuje právu na spravodlivý proces. Mal za to, že rozhodnutie je v časti úpravy styku s maloletou nevyhovujúce a nevykonateľné, keďže z vykonaného dokazovania vyplýva, že matka riadne otcovi neoznamovala, kedy sa môže stretnúť s dcérou, pričom s uvedenou námietkou sa odvolací súd nezaoberal. Matka si v čase kedy má dôjsť k odovzdania dieťaťa preberá dcéru zo škôlky a nereaguje na jeho telefonáty a na adrese bydliska sa nevyskytuje. Je otázkou čo je vlastne bydlisko matky; matka počas celého konania deklarovala, že má trvalé bydlisko v L. XXX, XXX XX R., ale bývala v V. V samotnom výroku súdu prvej inštancie je uvedené, že má bydlisko - „bytom V. X.. Q. č. XX/X“, odvolací súd uvádza v záhlaví trvalé bydlisko v L.. Už z priebehu konania muselo byť súdu zrejmé, že matka bude pri takomto rozhodnutí „vždy na inom mieste ako otec“. Bolo preukázané, že matka s otcom riadne nekomunikovala a nechcela mu umožniť styk s dcérou napriek proklamácii súdov, že jej dôverujú.

3.2. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolateľ uviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, a to „či súd môže rozhodnúť tak, že vyzdvihnutie maloletej môže nastať na dvoch (prípadne troch) rozdielnych miestach v závislosti od de facto ľubovôle odovzdávajúceho rodiča a bez povinnosti druhého rodiča predom o tomto mieste preberajúceho rodiča informovať.“ Dôvodné však môže podľa uvedenej otázky i dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP z nevykonateľnosti rozsudku. Dovolateľ mal za to, že súd nemôže bez ďalšieho rozhodnúť tak, že určí dve miesta na vyzdvihnutie dieťaťa pričom umožní odovzdávajúcej strane týmto spôsobom zmať samotný účel konania.

4. Kolízny opatrovník maloletej vo vyjadrení k dovolaniu otca uviedol, že od podania správy v mesiaci júl 2024 sa rodičia podrobujú odbornému poradenstvu na referáte poradenskopsychologických služieb úradu. Úrad zotrváva na svojich písomných a ústnych vyjadreniach prezentovaných v rámci konania na súde. Aktuálne je v záujme maloletej, aby sa rodičia aj naďalej podrobili sprostredkovanému poradenstvu zameranému na zlepšenie ich vzájomnej rodičovskej komunikácie a spolupráce a k zjednoteniu výchovných postupov tak, aby sa realizoval pravidelný kontakt maloletej s otcom.

4.1. Matka vo svojom vyjadrení uviedla, že zotrváva na svojich písomných a ústnych podaniach prezentovaných v rámci konania na súde.

5. Dovolanie podal otec maloletej vo veci upravenej v zákone č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“). Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je vymedzený v § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak. Keďže CMP neobsahuje odlišnú právnu úpravu dovolania podaného vo veci starostlivosti súdu o maloletých (okrem pravidla ustanoveného v § 77 CMP, že dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu) prípustnosť dovolania otca bola posudzovaná podľa ustanovení CSP.

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník, v ktorého neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpený v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že dovolanie otca maloletej vo vzťahu k rozhodnutiu o úprave styku otca s maloletou treba zamietnuť.

7. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného konania osobitné postavenie. Dovolanie (aj podľa novej právnej úpravy) nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia sp. zn. 2Cdo/165/2017, 3Cdo/14/2017, 4Cdo/157/2017, 5Cdo/155/2016, 8Cdo/67/2017).

8. Právo na prístup k dovolaciemu súdu nie je absolútne. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a tejto jeho mimoriadnej povahe zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti, prísne regulovanej Civilným sporovým poriadkom. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa, pričom prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

9. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

11. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

12. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

13. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

14. V zmysle § 420 CSP písm. f) je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

15. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne

konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

16. Z hľadiska posudzovania dôvodnosti dovolania podľa písm. f) ustanovenia § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (porovnaj sp. zn. 1 Cdo 42/2017, 2 Cdo 20/2017, 3 Cdo 41/2017, 4 Cdo 131/2017, 7 Cdo 113/2017, 8 Cdo 73/2017). Dovolací súd preto posudzoval opodstatnenosť argumentácie otca, že v konaní (pred nižšími súdmi) došlo k ním tvrdenej vade zmätočnosti.

17. Dovolateľ vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietal rozpor skutkových záverov s vykonanými dôkazmi, vysoko subjektívne ustálenie skutkového stavu, nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia a nevykonateľnosť výroku súdu o úprave styku s otcom s maloletou, ktorý si sám súd naformuloval a upravil a spôsobil tým stav, že si otec nemohol riadne uplatniť svoje práva, lebo súd rozhodol inak ako navrhovali účastníci konania.

18. K predmetným námietkam dovolateľa dovolací súd zdôrazňuje, že v posudzovanej veci odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 a 2 CSP, v tomto rozsahu sa aj stotožnil s vykonaným dokazovaním, skutkovými zisteniami, právnym záverom a odôvodnením odvolaním napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie. Treba mať na pamäti, že prvoinštančné a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (m. m. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09) a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom súdu prvej inštancie vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu.

18.1. V zmysle CMP odvolací súd pritom dokazovanie zopakuje alebo doplní, (len) ak to pre zistenie skutočného stavu veci považuje za nevyhnutné (§ 68 CMP). O tom, či je potrebné vo veci zopakovať alebo doplniť dokazovanie, rozhoduje odvolací súd. V danom prípade odvolací súd nevezhliadol potrebu doplniť vo veci dokazovanie, pretože dospel k záveru, že súd prvej inštancie v prejednávanej veci zistil skutočný stav v dostatočnom rozsahu, na základe toho dospel k správnym skutkovým zisteniam a tieto aj správne právne posúdil. Jeho postup tak nie je v rozpore so zákonom (odvolací súd nemal dôvod dokazovanie zopakovať alebo doplniť, § 68 CMP a contrario), preto týmto postupom odvolacieho súdu nemohlo dôjsť k porušeniu práva dovolateľky na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP.

18.2. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, ktoré dôkazy súd prvej inštancie vykonal (bod 4. odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie) a ako ich vyhodnotil, aj to ako vec právne posúdil. Preto ak sa odvolací súd v zmysle § 387 ods. 1 a 2 CSP s rozhodnutím okresného súdu stotožnil po skutkovej, aj právnej stránke a zároveň nepovažoval za potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie v zmysle § 68 CMP, je zrejmé z akých dôkazov vychádzal pri svojom rozhodnutí, a že sa týmito dôkazmi zaoberal, zároveň je zrejmé, že ak odvolací súd výslovne neuviedol opätovne v odôvodnení svojho rozhodnutia všetky dôkazy, z ktorých vychádzal súd prvej inštancie, s čím sa odvolací súd stotožnil, tým nezasiahol a ani zasiahnuť nemohol do práva dovolateľa na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP.

19. Podľa názoru dovolacieho súdu doposiaľ vykonané dokazovanie dostatočne odôvodňuje závery prijaté súdmi nižšej inštancie (odvolacím súdom v spojení so súdom prvej inštancie). Dovolací súd v hodnotení dôkazov súdmi nižšej inštancie nezistil pochybenie, ktoré by bolo v extrémnom rozpore s obsahom spisu. Iba takéto pochybenie by mohlo totiž predstavovať zásah do práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“). Z odôvodnenia

dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie vyplýva, že zistený skutočný stav veci vyplynul z preukázaných relevantných skutkových okolností danej veci, ktoré boli náležite vyhodnotené v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov vyplývajúcou z § 191 CSP, jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti. V predmetnej veci dovolací súd nezistil v postupe súdov nižších inšancií pochybenia alebo vady v procese dokazovania a jeho hodnotenia predstavujúce porušenie práva matky na spravodlivý súdny proces.

19.1. Samotná skutočnosť, že dovolateľ sa nestotožňuje s dokazovaním a spôsobom vyhodnotenia vykonaných dôkazov, nemôže bez ďalšieho viesť k záveru, že v konaní došlo k vade uvedenej v § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhovaného spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 98/97).

19.2. Napokon dovolací súd pripomína, že nedostatočné zistenie skutočného stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je vadou konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (porovnaj sp. zn. 1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 7Cdo/11/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s ústavou posudzoval Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) a nedospel k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017, III. ÚS 40/2020).

20. K námietke otca týkajúcej sa nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu treba uviesť, že právo na istú kvalitu súdneho konania, ktorého súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v sebe zahŕňajú aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový (skutočný) stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nepopierajú zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, nie sú svojvoľné, neudržateľné ani prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa má uskutočňovať aj v ústavnom a zákonomnom procesnoprávnom rámci, ktorý predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na ich základe dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (IV. ÚS 1/2002, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 501/11). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993, Séria A, č. 254-B, str. 49, § 30). Inak povedané, judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument účastníka konania, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamena, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07).

21. Dovolací súd dospel k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu spĺňa kritériá pre odôvodnenie rozhodnutia v zmysle § 220 ods. 2 CSP, preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľný, neodôvodnený, či zjavne arbitrárny (svojvoľný). Odvolací súd vo výrokoch I. a II. potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1, 2 CSP. Z odôvodnení rozhodnutí obidvoch súdov nižších stupňov, chápaných v ich organickej jednote ako celok (I. ÚS 259/2018) je

dostatočne zrejme, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil súd prvej inštancie, ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k jeho právnomu posúdeniu. V odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd prijaté rozhodnutie náležite vysvetlil. Odôvodnenie jeho rozsudku zodpovedá aj základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia, vyplýva z neho vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Závery, ku ktorým odvolací súd dospel sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Dovolací súd pripomína, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Dovolateľ v dovolaní neuviedol relevantné skutočnosti, ktoré by neboli zistené a vyhodnotené v základnom konaní.

22. V rámci dovolacieho dôvodu § 420 písm. f) CSP otec taktiež namietal, že je nevykonateľný výrok súdu o úprave styku. Tiež mal za to, že súd nemôže bez ďalšieho rozhodnúť tak, že určí dve miesta na vyzdvihnutie dieťaťa a umožní tak odovzdávajúcej strane zmariť prebratie dieťaťa (bližšie viď bod 3.1. tohto rozhodnutia).

22.1. V rámci bežnej úpravy styku otca s maloletou rozhodol súd prvej inštancie (bod 29) tak, „že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou každý víkend v nepárnom týždni od piatku od 15.00 hod. do nedele do 18.00 hod. s tým, že si maloletú vyzdvihne v prípade, ak maloletá bude v Materskej škole R. v tejto materskej škole a v prípade, že nebude v škôlke, tak pred bydliskom matky a maloletú matke po ukončení styku odovzdá v stanovenom čase pred bydliskom matky.“... „každú stredu v párnom týždni v čase od 15.00 hod. do 18.00 hod. s tým, že si maloletú vyzdvihne v prípade, ak maloletá bude v Materskej škole R. v tejto materskej škole a v prípade, že nebude v škôlke, tak pred bydliskom matky a maloletú matke po ukončení styku odovzdá v stanovenom čase pred bydliskom matky“, „otec je oprávnený stretávať sa s maloletou každý tretí júlový týždeň a každý tretí augustový týždeň v každom roku v čase od pondelka od 9.00 hod. do nedele do 18.00 hod. tak, že si maloletú v stanovenom čase vyzdvihne pred bydliskom matky a maloletú odovzdá matke v stanovenom čase pred jej bydliskom.“ Súd prvej inštancie uviedol, že aj doteraz sa navrhovateľ stretával s maloletou J. každý druhý víkend v čase od piatku do nedele večera s tým, že obaja rodičia deklarovali, že je pre dieťa lepšie, ak si ho preberá otec v škôlke; preto upravil, že v prípade ak je maloletá v škôlke, túto si vyzdvihne v piatok zo škôlky a ak v škôlke nebude tak si ju vyzdvihne v stanovený čas pred bydliskom matky. Takto vymedzený čas a miesto prevzatia dieťaťa je aj podľa názoru dovolacieho súdu jasné, zrozumiteľné a určité, pretože obaja rodičia vedia, ktorú škôlku maloletá navštevuje, aké je bydlisko matky a taktiež vedia, že si majú vzájomne podávať informácie o tom, kde sa dieťa v čase jeho prevzatia nachádza. Súčasťou úpravy styku je aj kontakt otca s maloletou každú stredu v párnom týždni v čase od 15.00 hodiny do 8.00 hodiny, pretože takto sa otec s maloletou stretával aj doteraz. Neušlo pozornosť dovolacieho súdu, že prvoinstančný súd v bode 29 svojho rozsudku apeloval predovšetkým na matku, aby otcovi vždy riadne oznámila, či v daný deň je maloletá v škôlke, resp. u nej doma. K námietke, že výrok (III.) rozhodnutia súdu prvej inštancie o úprave styku si súd sám naformuloval a upravil, dovolací súd uvádza, že predmetný výrok bol vyhlásený v zmysle návrhu matky maloletej na pojednávaní konanom dňa 13. mája 2024 (č.l. 248 - 251 spisu) majúci za to, že takto vymedzený styk je v najlepšom záujme maloletej, ktorá aj vzhľadom na vek, citovú naviazanosť na matku, je práve na takúto intenzitu styku s otcom zrelá a pripravená. Súdy nižších inštancií napokon tiež správne apelovali na oboch rodičov, aby si svoju rodičovskú zodpovednosť plne uvedomili, aby nastavili svoju vzájomnú komunikáciu na zásadách slušnosti, rešpekty, úcte jeden voči druhému, aby dieťa nevystavovali či už priamo alebo nepriamo žiadnym konfliktným situáciám.

23. Dovolací súd je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porovnaj I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím

by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Dovolací súd nezistil žiadne porušenie procesných práv účastníkov konania v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu a teda ani porušenie ich práva na spravodlivý proces. Vzhľadom na uvedené je dovolanie otca podané v zmysle § 420 písm. f) CSP nedôvodné.

Dovolanie podľa § 421 písm. b) CSP

24. Dovolací súd ďalej pristúpil k skúmaniu existencie dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, v zmysle ktorého otec namietal nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších inštancií majú za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP).

25. Aby na základe dovolania podaného podľa § 421 ods. 1 písm. a) resp. § 421 ods. 1 písm. b) či § 421 ods. 1 písm. c) CSP mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (porovnaj 2Cdo/203/2016, 3Cdo/216/2017, 4Cdo/64/2018, 6Cdo/113/2017, 7Cdo/95/2017, 8Cdo/95/2017). K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Aj právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP, podobne ako predchádzajúca právna úprava, dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

26. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Riešenie skutkovej otázky (questio facti) je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov súdu v procese dokazovania. Pri riešení takejto otázky sa súd zameriava na skutkové okolnosti významné napríklad z hľadiska toho, čo a kedy sa stalo alebo malo stať, čo (ne)urobil žalobca alebo žalovaný, čo (ne)bolo dohodnuté, či a aké skutočnosti nastali po konaní (opomenutí konania) niektorej fyzickej alebo právnickej osoby, čo obsahuje určitá listina, čo vypovedal svedok, čo uviedol znalec. S istým zjednodušením možno konštatovať, že otázkou skutkovou (faktickou) je pravdivosť, či nepravdivosť skutkových tvrdení procesných strán. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky (questio iuris) prebieha v procese právneho posudzovania veci, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, zamýšľa sa nad možnosťou (potrebou) jej aplikácie, skúma jej obsah, zmysel a účel, normu interpretuje a na podklade svojich skutkových zistení (to znamená až po vyriešení skutkových otázok) prijíma právne závery o existencii alebo neexistencii dôvodu pre aplikovanie predmetnej právnej normy na posudzovaný prípad (porovnaj sp. zn. 3 Cdo 218/2017, 3 Cdo 150/2017, 4 Cdo 7/2018, 4 Cdo 32/2018, resp. aj 7 Cdo 99/2018).

26.1. Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP predpokladá, že právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Právna úprava účinná od 1. júla 2016 dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola dosiaľ riešená. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti doposiaľ neposudzoval právnu otázku nastolenú dovolateľom (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí). Ak dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

26.2. Nevyhnutnou podmienkou prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia je, že sa týka právnej otázky, na riešení ktorej založil odvolací súd svoje rozhodnutie. Toto ustanovenie dopadá len na takú právnu otázku, ktorú: a) odvolací súd riešil [neponechal ju nepovšimnutou a pri svojich právnych

úvahách nedotknutou, ale ju riadne nastolil, vysvetlil jej podstatu, vyjadril vo vzťahu k nej svoje právne úvahy (prípadne možnosti odlišných prístupov k jej riešeniu) a vysvetlil jej riešenie a tiež dôvody, so zreteľom na ktoré zvolil práve riešenie, na ktorom založil svoje rozhodnutie], a b) zároveň dovolací súd ešte neriešil.

26. V preskúmvanej veci dovolateľ zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátom) vymedzil právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, a to „či súd môže rozhodnúť tak, že vyzdvihnutie maloletej môže nastať na dvoch (prípadne troch) rozdielnych miestach v závislosti od de facto ľubovôle odovzdávajúceho rodiča a bez povinnosti druhého rodiča predom o tomto mieste preberajúceho rodiča informovať.“

27. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

27.1. Podľa § 24 ods. 1 Zákona o rodine v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, či maloleté dieťa zverí do spoločnej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, alebo do osobnej starostlivosti jedného z rodičov, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súd súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

27.2. Podľa § 25 ods. 1 Zákona o rodine rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode.

27.3. Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

28. Zákon o rodine a ani iný právny predpis nemá ustanovenia, z ktorých by striktne vyplývali kritériá pre zverenie maloletého dieťaťa tomu ktorému rodičovi do osobnej starostlivosti a s tým súvisiace stanovenie spôsobu realizácie styku druhého rodiča s dieťaťom. Spoločným znakom konaní vo veciach starostlivosti o maloletých je, že v týchto konaniach ide predovšetkým o záujem maloletých detí v zmysle čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa. Výsledkom týchto konaní by teda nemalo byť vyriešenie sporu medzi účastníkmi konania, ale zabezpečenie výsledku konania, ktorý zodpovedá najlepšiemu záujmu maloletého dieťaťa.

29. Určenie spôsobu akým sa bude realizovať styk maloletého dieťaťa s rodičom súdom je vždy výsledkom posúdenia konkrétnych skutkových okolností každej prejednávanej veci (možností a schopností oboch rodičov zabezpečiť podmienky pre stretávanie sa s maloletým dieťaťom, potrieb, osobností, citových väzieb maloletého dieťaťa a mnohých ďalších aspektov). Vďaka tomu potom môže súd prijať celkom jedinečné a konkrétne závery "šité na mieru" pre ten ktorý prípad a dosiahnuť tak v súdnom konaní vo veciach starostlivosti o maloletých sledovaný cieľ, t.j. najlepší záujem maloletého dieťaťa a zachovanie práva rodičov na ich vzťah k maloletému dieťaťu. Preto ani nemôže reálne existovať ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu ohľadom spôsobu určenia styku rodiča s maloletým dieťaťom a na tejto skutočnosti nemôže nič zmeniť ani existujúca rozhodovacia činnosť súdov v obdobných prípadoch, na ktoré dovolateľ poukazoval, pretože každé jedno rozhodnutie je individuálne pre daný prípad a nemôže byť považované za pravidlo pre iné prípady i keby formálne vykazovali rovnaké skutkové okolnosti (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. novembra 2017 sp. zn. 5Cdo/87/2017).

30. Dovolací súd taktiež uvádza, že „zákon o rodine preferuje ohľadom úpravy styku rodiča s maloletým

dieťaťom predovšetkým dohodu rodičov. Až keď nedôjde k dohode rodičov, rozhodne o výkone rodičovských práv a povinností súd vždy s prihliadnutím na záujem maloletého dieťaťa. Kontakt rodičov s maloletým dieťaťom je významným činiteľom ovplyvňujúcim zdravý vývoj dieťaťa a je potrebné ho považovať za neoddeliteľnú súčasť rodičovských práv, ako aj práv dieťaťa upravených v zákone o rodine. Zákon nepredpisuje rodičom obsah dohody o úprave ich styku s maloletým dieťaťom a nepredpisuje pre túto dohodu žiadne náležitosti, ani neukladá žiadne obmedzenie, ako ani nepredpisuje obsah výroku rozhodnutia súdu, ktorým tento následne rozhodne o úprave styku rodičov s maloletým dieťaťom, ani iným spôsobom jeho rozhodnutie o tejto otázke nijako neobmedzuje. Právna úprava styku rodičov s maloletými deťmi nevedie k obmedzeniu práv rodičov, ale práve naopak, prostredníctvom tejto úpravy sa prispieva k ich garancii. Napriek uvedenej úprave, ktorá sa snaží zabezpečiť pravidelný kontakt rodiča s maloletým, ani takáto úprava nemôže individuálne postihnúť každú situáciu, ktorá v živote maloletého nastane. Preto stanovená úprava uskutočnená súdnym rozhodnutím vedie ku garancii práva rodiča na styk s maloletým dieťaťom, keď k dohode rodičov ohľadom otázky styku nedošlo, neznamena to však, že rodičia nad upravený rozsah stretávania sa rodiča s dieťaťom si nebudú môcť vyriešiť i mimo súdom stanoveného styku konkrétnu situáciu ohľadom styku rodiča s maloletým dieťaťom, to znamená, že styk sa môže realizovať aj v širšom rozsahu, ako je garantovaný súdnym rozhodnutím" (rozsudok Krajského súdu v Nitre z 5. mája 2016, sp. zn. 9CoP/57/2015 judikát).

29. Zo zákona o rodine nevyplýva konkrétny akým spôsobom si majú rodičia v dohode o úprave styku alebo následne súd v rozhodnutí o úprave styku rodičov s maloletým dieťaťom upraviť realizáciu styku, teda aj to či súd môže rozhodnúť tak, že vyzdvihnutie maloletej môže nastať na dvoch (prípadne troch) rozdielnych miestach. Určenie spôsobu akým sa bude realizovať styk maloletého dieťaťa s rodičom súdom je vždy výsledkom posúdenia konkrétnych skutkových okolností prejednávanej veci. V danom prípade súd prvej inštancie rozhodol spôsobom, akým sa stretával otec s maloletou počas súdneho konania i v čase vyhlásenia rozhodnutia, majúci za to, že takto vymedzený styk je v najlepšom záujme maloletej, ktorá aj vzhľadom na vek, citovú naviazanosť na matku, je práve na takúto intenzitu styku s otcom zrelá a pripravená. Vzhľadom na to, že maloletá navštevovala predškolské zariadenie, súdy nižších inštancií ako miesto prevzatia dieťaťa stanovili materskú školu alebo bydlisko matky dieťaťa podľa toho, či v ten-ktorý deň maloletá bude v materskej škole alebo nie. Dovolací súd sa s poukazom na okolnosti danej veci s takýmto spôsobom „vyzdvihnutie“ maloletej „na dvoch rozdielnych miestach“ stotožnil, majúci za to, že takáto úprava nie je v rozpore so Zákonom o rodine.

30. Najvyšší súd pripomína, že rozhodnutia všeobecných súdov o úprave práv a povinností k maloletým deťom nemajú povahu rozhodnutí „absolútne konečných“, a teda nezmeniteľných, ako vyplýva i z ustanovenia § 26 zákona o rodine, ktorý zmenu rozhodnutia podmieňuje „zmenou pomerov“. Uvedené platí tým skôr, pokiaľ súdy svoje rozhodnutia zakladajú na okolnostiach, zmena ktorých je v budúcnosti predvídateľná či aspoň reálne možná.

30.1. Na záver dovolací súd poznamenáva, že súdom stanovená úprava styku otca s maloletou je už neaktuálna, pretože ak mala v čase rozhodovania povolený odklad nástupu na povinnú školskú dochádzku, v tomto roku by už mala navštevovať základnú školu.

31. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie otca ako celok zamietol podľa § 448 CSP.

32. Dovolací súd žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania (§ 52 CMP).

33. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.